

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

§. III. Vtrum reuelatio vniuersalis sufficiat ad assensum fidei circa
obiectum singulare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

non solet appellari componens *ut quod*, sed *ut quod*, quia est id, quo partes componunt; ita illatio, seu connexio potest dici mouere non *ut quod*, sed *ut quod*, quia est id, quo praemissae obiectivae applicantur, & vniuntur, ut moueant ad assensum conclusionis, sufficit tamen eius variatio essentialis ad variandum, & alterandum specie morium, praesertim quando refundit diuersitatem notabilem in modum assentiendi, ut contingit in casu nostro.

297 Ultimo loco affert Hurtado §. 42. Verba Gregorij Nazianzeni de quibus supra diximus, quae quidem, si aliquid probant, solum probant nostram primam conclusionem, quod scilicet id, quod sequitur ex expressè reuelatis, possit fidei credi; non tamen probant credi de fide per illum eundem assensum, quo creditur tale obiectum, quatenus praesens per discursu deducitur ex praemissis reuelatis: & haec de hoc puncto sufficiant.

§. III.

Virum reuelatio vniuersalis sufficiat ad assensum fidei circa obiectum singulare.

298 Exemplum esse potest, de fide est, omnes paruulos ritè baptizatos esse in gratia & saluari, si decedant, quaeritur, an qui scit se hunc paruulum ritè baptizasse, possit de fide credere eius sanctificationem. Item de fide est, peccato mortali amitti gratiam, quaeritur, an qui scit, se actu esse in affectu peccati mortalis, possit de fide credere, se carere gratia habituali sanctificante. Ratio dubitandi est, quia haec etiam conclusio deducitur ex vna praemissa reuelata, nempe ex illa propositione vniuersali, & ex altera particulari non reuelata, nempe ex conscientia proprii peccati actualis: quare iuxta doctrinam traditam §. 1. videretur dicendum, quod conclusio non sit de fide, sicut ibi diximus ob eandem rationem non pertinere ad fidem risibilitatem Christi, & alias similes conclusiones, sed esse solum Theologicas. Quare pro sententia negante illum esse actum fidei asserti possunt illi omnes, quos affert Suarez disp. 3. sect. 1. 1. num. 3. negantes esse assensum fidei, qui deducitur ex vno principio reuelato, & altero eidente.

Communis tamen sententia concedit, obiectum illud particulare contentum in vniuersali reuelata pertinere ad fidem, quam tenent Cano, Vega, Valentia, & alij, quos affert & sequitur Suarez ibi num. 2. & 1. & alij, quos addit, & sequitur Hurtado late eam sententiam probans disp. 1. 1. sect. 1. 1. quia, qui affirmat propositionem vniuersalem, affirmat omnia singularia ibi contenta; ergo Deus reuelans omnes homines baptizatos sine obice accipere gratiam, reuelauit etiam ibi hunc infantem baptizatum accipere gratiam, & per consequens id pertinebit ad fidem quae ex se extenditur ad omnia, quae à Deo reuelata sunt.

299 Ego iuxta supra dicta, §. praecedenti distinguendum existimo: nam si loquamur de assensu illo, prout deducto ex praemissa reuelata vniuersali, & particulari aliunde nota, dicendum est, illum non esse assensum fidei, prout terminatur ad obiectum conclusionis, sed solum Theologicum, in quo conuenit etiam Suarez ubi supra numero §. 6. Card. de Lugo de Virtute Fidei Diuina.

& hoc probant à fortiori argumenta adducta in simili supra §. praecedenti. Si enim assensus conclusionis illatae ex duabus praemissis de fide non est assensus fidei, quia habet aliud obiectum formale partialiter diuersum nempe bonitatem illationis, à fortiori idem dicendum erit de assensu conclusionis illatae ex vna solum praemissa de fide, & altera eidenti naturali; quo casu variatur motiuum formale, non solum ex parte bonitatis illationis, sed etiam ex parte vnius praemissae, quae non est de fide, & in qua etiam ultimo sistit intellectus.

Loquendo tamen de obiecto illius conclusionis particularis, dicendum videtur cum secunda sententia, posse actum fidei terminari ad illud non per discursum ex vniuersali reuelata, sed immediate propter diuinum testimonium tanquam ad aliquod immediate, & formaliter reuelatum à Deo. Probari solet, quia quando aliquid reuelatur à Deo, reuelatur eius essentia physica, & metaphysica, licet non ita distinctè, quia essentia non distinguitur à re reuelata; unde Deus reuelans Christum esse hominem, reuelat eo ipso habere corpus, & animam, nam reuelans definitum, reuelat definitionem, & è contrarium non distinguatur: ergo, qui reuelat vniuersalem, reuelat ibi omnia singularia, quae sunt quasi partes componentes illam collectionem vniuersalem: ergo Deus reuelans omnes infantes baptizatos iustificari, reuelat ibi, hunc, & illum, & illum infantem baptizatum iustificari, nam collectio omnium baptizandorum reuelata componitur intrinsecè ex hoc, & illo, & aliis baptizandis. Confirmatur ab aliis, quia Sacerdos sciens debita intentione baptizasse hunc infantem aqua naturali ex mari tunc hausta, non potest sine haerese negare, hunc infantem iustificatum fuisse: nam hoc negando contradicit Deo reuelanti omnes infantes ritè baptizatos iustificari. Sunt enim propositiones contrariae, Omnes infantes ritè baptizati iustificantur, & hic infans ritè baptizatus non est iustificatus. Illa quippe est propositio contraria ex qua sequitur contradictoria, ut dicitur in Summulis: ex illa autem secunda propositione sequitur, ergo aliquis infans ritè baptizatus non iustificatur, quae est contradictoria prima.

Hoc tamen argumentum cum sua confirmatione videtur potius retorqueri posse: quia in primis negans hunc puerum esse iustificatum, non videtur esse haereticus: nam haereticus ille solus est, qui negat id, quod tota Ecclesia Catholica credit: non credit autem, ut docet Ecclesia, hunc infantem esse iustificatum, nisi ad summum sub conditione, si valide baptizatus est: quod enim baptizatus sit, vel quod aqua illa fuerit naturalis, vel quod minister habuerit intentionem non credit, aut docet Ecclesia, ergo non discederet à sensu, & fide Ecclesiae, qui illam propositionem negaret absolute, negando scilicet se baptizasse talem infantem, aut debitam intentionem habuisse, aut adhibuisse aquam naturalem. Unde videtur, quod nec ipsemet sit infidelis negando illam propositionem: potest enim adhuc concedere totum, quod fides docet, nempe infantes ritè baptizatos iustificari, sed tamen ex falsa apprehensione contendere, baptismum illum non fuisse validum, quia aqua, v. g. non erat naturalis, sed quod Dæmon supposuerit occultè aquam artificialem loco naturalis, quod

quod licet falsum sit, non videtur esse contra fidem, cum non constet ex fide, Dæmonem id non fecisse. Solum ergo erit ad summum de fide, hunc infantem iustificatum fuisse, si verè & valde baptizatus fuit.

302
Aliud est
propositionem
aliquam se-
cundum se esse
de fide, aliud
verò esse no-
tin de fide

Aliter tamen possumus explicare vim illius rationis, & probare hanc sententiam. Supponendo in primis, aliud esse, propositionem aliquam secundum se esse de fide, aliud verò esse nobis de fide. Ad primum enim sufficit, quod sit verè à Deo reuelata; ad secundum verò requiritur, quod reuelationis sensus, & significatio nobis sufficienter constet, quantumcumque enim reuelata sit à Deo, non debemus, nec possumus de fide ei assentiri, nisi reuelationis sensus nobis sufficienter proponatur. Exemplum esse potest in Scriptura, & reuelatione illa, qua coram Baltasare Rege scripta fuerunt in pariete verba illa, *Mane, Thecel, Phares*: quibus significabatur, numerasse Deum regnum Baltasaris, & complensse illud: quare posita scriptura illa, iam veritas hæc reuelata erat à Deo, & ideo Daniel, vbi primum scripturam illam legit, debebat ex fide obiectum illud credere, tanquam à Deo reuelatum. Rex tamen, antequam à Daniele explicaretur, de quo obiecto loqueretur Deus, non debebat, nec poterat veritatem illam de fide credere. Erat ergo iam veritas illa secundum se de fide; Regi tamen, & aliis nondum erat de fide. Eodem modo de facto multæ sunt veritates in scriptura reuelatæ, quas tamen in particulari, & distinctè non debemus, nec possumus de fide credere, quia scripturæ sensus nondum nobis est sufficienter propositus, nec ab Ecclesia declaratus; postquam autem Ecclesia sensum verum scripturæ declarat, & proponit nobis, incipiunt obiecta illa etiam in particulari esse nobis de fide, quæ tamen iam antea reuelatæ fuerant, atque ideo poterant de fide credi ab eo, qui sensum scripturæ verum intelligebat, & cui sensus ille sufficienter fuerat propositus.

303
Voces non si-
gnificant eo-
dem modo om-
nium mentem
loquentis, sed
iuxta au-
dientium ca-
ptum.

Suppono secundò, voces easdem non significare eodem modo omnibus mentem loquentis, sed iuxta audientium captum, aliis magis, aliis minus distinctè, v. g. cognoscis benè Petrum filium Ioannis, Paulus verò, qui eum benè etiam cognouit, dicit tibi coram altis, Ioannis filium obiiisse; tunc distinctè cognoscis illum, de quo Paulus testatur obiiisse, & cognoscis magis distinctè mentem loquentis, qui Petrum distinctè concepit, & de illo determinatè affirmavit obiiisse: alij verò præsentis, qui Petrum non nouerant, non concipiunt distinctè, sed confusè de quo loquatur, nec distinctè intelligunt mentem loquentis, sed solum confusè concipiunt, ipsum de aliquo distinctè cogitasse, & eius obitum explicare voluisse. Ecce eadem vox tibi magis distinctè significat mentem loquentis, quam aliis propter captum diuersum, & noticiam meliorem, quam habes de significatione explicita illius vocis. Eodem modo, si Deus hodie reuelat, Petrum crastina die deuorandum à leone, hæc reuelatio magis distinctè significat Angelo mentem Dei, quam homini, quia Angelus magis distinctè, & quidditatiuè cognoscit essentiam, & prædicata leonis, & scit, Deum de illo leone habente talia prædicata distinctè intellexisse; homo verò, qui confusè cognoscit essentiam leonis, cognoscit solum confusè Deum loquentem de essentia, quæ radix est talium accidentium, distin-

ctè cognita, quam tamen non distinctè cognoscit. Philosophus etiam, qui melius naturam leonis cognouit, magis distinctè venit in noticiam mentis Dei, quam rusticus, qui non ita benè leonis naturam cognoscit, propter eandem rationem, & sic in aliis. Imò hinc etiam fit, voces aliquando melius significare obiectum audienti, quam ipsimet loquenti, & magis distinctè significare eidem audienti loquentis mentem, quam ab ipso loquente cognoscatur, v. g. si aliquis, qui Petrum Ioannis filium non cognoscebat, sed solum sciebat esse filium Ioannis, dicat tibi, Ioannis filium obiiisse; tu qui Petrum eundem fat benè cognoscebas, melius, & magis distinctè concipis, de quo loquatur, quam ipsemet, qui loquitur, quia melius cognoscis rem per illas voces significatam, quam ipse loquens cognoscat. Similiter, si homo dicat Angelo, se velle Romam venire, melius, & magis distinctè concipit Romam Angelus audiens, qui non confusè, sed distinctè eam concipit, quam homo loquens. Item melius & magis distinctè cognoscit Angelus voluntatem eundi Romam, & iudicium de eodem aduentu, quam voluntatem & iudicium proprium homo vult significare, quam ipsemet homo loquens, qui solum confusè, & imperfectè proprios actus voluntatis, & intellectus percipit non distinguens, an sint qualitates reales, vel modales, materiales, vel immateriales, &c. Si ergo voces possunt melius significare audienti res ipsas, & mentem loquentis, quam ab ipso loquente cognoscuntur; non est mirum, quod eadem vox melius, & magis distinctè possit significare, & res & mentem loquentis vni audienti, vel legenti, quam alteri propter meliorem captum vnius quam alterius.

Ex his ergo probare iam possumus conclusionem nostram: quia certum est, Deum reuelantem omnes paruulos ritè baptizandos fore iustificandos, non cognouisse confusè paruulos illos, de quibus loquebatur, sed distinctè, & explicite hunc, & illum, & omnes, & singulos in particulari: homo tamen audiens illam vocem non cognoscit eos, nisi confusè, & ideo nec cognoscit distinctè mentem Dei, sed confusè scit Deum aliquos distinctè cognoscere, & de illis, quos distinctè cognoscebat, loquentem fuisse. Vnde, si homo haberet aliunde scientiam infusam de omnibus & singulis paruulis ritè baptizandis, audiens posita à Deo, omnes baptizandos fore iustificandos, distinctè cognosceret, de quibus loqueretur Deus, & per consequens deberet credere fide diuinæ, hunc paruulum fore iustificandum, quia cognosceret, de hoc in particulari loquentem esse Deum. Sicut si coram cæco, & aliis diceret, tibi à Rege datos duos illos libros, quos manu habes, alij distinctè cognoscerent, de quibus libris loquaris & crederent propter merum testimonium tuum, illum & illum librum in particulari datum tibi à Rege. Cæcus autem, qui libros non videt, solum posset credere in confuso te accepisse à Rege duos libros, quos manu habes, quicumque illi sint, vnde si postea vnum ex illis inueniret; non posset dicere, aut credere illum librum fuisse tibi à Rege datum, quia non scit, an de eo in particulari loquutus fueris. Si tamen perseuerante te in eadem asseueratione, cæcus visum reciperet, & videret libros illos, de quibus loqueris, iam tunc posset, non solum in genere, sed in particulari de singulis libris credere, datos tibi à Rege propter

tuum testimonium, quod tamen antea credere non poterat de illis in particulari. Hoc ergo modo quando Deus distincte cognoscens omnes paruulos baptizandos, de illis omnibus reuelat iustificandos fore à peccato, tenemur id credere saltem in confuso: si autem nobis constet in particulari, de quibus loquutus sit Deus, iam de illis etiam in particulari idem debemus credere: cum ergo in prædicto casu constet tibi, hunc paruulum comprehensum fuisse illa loquutione Dei, atque adeò illum fuisse distincte in mente Dei, quando vniuersaliter loquutus fuit, iam poterit de hoc in particulari id credere, cum constet tibi Deum huius etiam paruuli iustificationem reuelasse, & de illo loquutum fuisse. Quamvis ergo obiectum illud in particulari non esset de fide nobis, quia non constabat, an de illo loquutus esset Deus, nec etiam nunc sit de fide aliis, quibus non constet de baptismo illius paruuli, sicut constare potest ipsi baptizanti, sed solum esset de fide secundum se quatenus iam erat reuelatum à Deo, postquam tamen baptizanti constat de baptismo ritè collato, iam incipit ei esse de fide, quia ei iam constat, Deum de hoc paruulo loquutum fuisse.

Obiicies primò voces non significant, nisi iuxta hominum impositionem; homines autem qui non cognoscunt distincte sed confusè particularia, non videntur imposuisse has voces confusas, nisi ad significandum confusè; ergo Deus loquens per illas voces non potest loqui, aut reuelare distincte de hoc paruulo, & per consequens non potest id fidei credi, cum Deus nunquam de hoc paruulo in particulari id reuelauerit. Respondeo in primis vocem posse instrui ad significandum distincte ab eo, qui solum habebat cognitionem confusam, ut constat in hac voce, *hic homo*, quæ ex institutione habet, ut possit significare distincte eum, de quo loquimur, licet qui vocem illam instituerunt, de nullo homine particulari distincte tunc cogitarent, sed solum in confuso de singulis, quibus significandis applicaretur. Deinde falsum est, voces imponi determinatè ad significandum confusè; alioquin non possemus vii iis vocibus ad loquendum cum Deo, aut Angelis, in quibus non potest esse cognitio confusa. Imponuntur ergo ex intentione imponentis ad significandum vel confusè, vel distincte iuxta captum audientis; hoc est, ad excitandam in audiente speciem de illo obiecto, & cognitionem, quam ipse habere potest, si confusam, confusam; si distinctam, distinctam; Quare sicut hæc vox, *hic homo*, imponitur ad excitandam speciem, quam audiens habet de hoc homine, quæ aliquando erit distincta, aliquando confusa; sic hæc vox *omnes paruuli baptizandi*, imponitur ad excitandam speciem audientis quæ aliquando erit confusa, aliquando distincta saltem de aliquibus, per quam cognoscatur illos in particulari, de quibus Deus loquitur.

Obiicies secundò, quia iam id totum videtur haberi per discursum, quatenus cognoscimus, Deum loqui de omnibus paruulis baptizatis, quicumque illi sint, & aliunde scimus, hunc paruulum esse baptizatum, unde inferimus, de hoc loqui Deum; quare assensus ille non erit fidei, sed conclusio Theologica. Respondetur, posse quidem id credi per discursum, & tunc conclusionem non credi de fide, ut diximus: potest tamen etiam sine discursu tali, sed immediate crediti, Deum de hoc paruulo loquutum fuisse; sicut

Card. de Lugo de virtute Fidei diuina.

enim quando Paulo præsentem, dicit tibi Petrus, *hic homo mihi carus est*, absque discursu cognoscis Petrum testari amorem suum erga Paulum, quatenus cognoscis etiam absque discursu eum. Paulo præsentem usurpare voces solitas usurpari ad testandum amorem erga præsentem, quod est idem ac videre, eum testari exterius amorem suum erga Paulum præsentem: sic etiam si præsentibus tribus, vel quatuor, diceret, *hi homines mihi cari sunt*; cognoscere posses absque discursu, eum testari amorem suum erga singulos illorum propter eandem rationem. Similiter ergo Deus dicens, *Omnes paruuli baptizati mihi cari sunt*, videns hunc paruulum baptizatum, poteris absque discursu cognoscere, Deum de hoc paruulo testari sibi carum esse. Quod enim cari designatur per pronomen *hi omnes*, vel per vocem illam, *baptizati* parum refert ad propositum, cum a quæ cognoscas, hunc paruulum esse baptizatum, ut supponimus, ac illum hominem esse præsentem Paulo loquenti.

Obiicies tertio, non constare adhuc Deum loquutum esse de hoc paruulo sufficienter ad id de fide credendum: non constat enim hoc, nisi quatenus constat hunc paruulum fuisse ritè baptizatum: hoc autem non ita certò constat, cum fieri potuisset, quod Dæmonis opera, loco aquæ naturalis supposita fuerit aqua non naturalis, vel etiam posset fieri, quod hic qui homo apparet, & infans, non sit verus homo, sed corpus phantasticum, Dæmonis opera confictum ad eludendos oculos; non ergo constat, de hoc indiuiduo Deum loquutum fuisse, & per consequens non potest fidei credi, hunc paruulum esse iustificatum.

Hoc argumentum pariter probaret, non posse fidei credi id, quod Deus reuelatione non solum vniuersali, sed in singulari reuelat. v.g. Quando Deus dixit, *hic est filius meus dilectus, ipsum audite*: potuissent enim Apostoli formidare, an ibi esset alius, qui ab ipsis non videretur, sed tantum à Moyse, & Elia, & de illo verba illa dicta esse, vel etiam an dæmonis opera voces illæ formate essent, & sic de aliis. Quare omnes respondere debemus, & facile ex supradictis responderi potest, sicut ad obligationem credendi fide diuina quod Deus dicit, non requiritur euidencia de testimonio Dei, obscure enim credimus fide ipsa, Deum id dicere, cohibentes ex imperio, & pia affectione voluntatis formidinem, quæ aliunde suboriri posset: ita ad credendum fide diuina, Deum de aliquo obiecto in particulari loquutum, non requiri euidenciam metaphysicam, quod de illo loquatur, ita ut nec prudenter, nec imprudenter possimus de hoc formidare. Cur enim plus requiratur ad credendum, Deum de aliquo loqui, quam ad credendum Deum loqui; ita quando non possumus prudenter formidare, an Deus de aliquo obiecto loquutus fuerit, debemus ex eodem imperio voluntatis cohibere formidinem, & certò credere, Deum de illo obiecto loquutum fuisse. An verò ad id sufficiat moralis euidencia de continentia huius singularis in vniuersali reuelata, & quid, si solum sit probabilitas, dicemus postea §. 4. Nunc addo, conclusionem nostram posse verificari etiam independentem ab hoc argumento, & eius solutione: quia quando homo actu peccata non potest vllò modo dubitare, quod peccet, saltem in aliquibus casibus, in quibus ex malitia, & cum magna aduertentia peccat; quare omnino ei constat, se comprehensum in reue-

G 2 latione

latione vniuersali, quod omnis mortaliter peccans priuatur vel careat gratia Dei sanctificante.

308

Non solum sub conditione, sed absolute possumus de hoc infante baptizato credere esse iustificatum.

Deus potest reuelare reuelatione absolute ali- quod obiectum conditionatum.

Hinc infero primò, in prædicto casu non solum posse per fidem credi hunc paruulum iustificatum sub conditione, si ritè baptizatus est, vel si homo verus est, sed etiam absolute. Hoc est contra aliquos, quos tacito nomine refert Hurtado *dicta disp. 11. §. 22.* dicentes, non credi fide diuina, hoc indiuiduum esse conceptum in peccato originali, sed solum sub conditione, si homo est. Quos ipse ibi impugnat, quia ille assensus conditionatus non esset actus fidei; nam fides credit absolute reuelationem existere, & ideo credit mysterium reuelatum: tunc autem non crederetur existere reuelationem de peccato illius indiuidui; dicere enim ego credo, si est homo, est dicere, *anbuto de reuelatione peccati huius indiuidui*, dubitans verò de reuelatione non credit eam esse, sed dicit *tā verax est Deus, ut ego crederem, quidquid ille diceret*, qui actus solum credit veracitatem Dei, non verò reuelationem. Hoc tamen argumentum parum urget, quia Deus potest reuelare reuelatione absolute aliquod obiectum conditionatum, ut constat ex mille Scripturæ locis, in quibus continentur reuelationes conditionatæ, hoc est, de obiecto conditionato, circa quas reuelationes, & obiecta conditionata reuelata possunt exerceri veri & proprii actus fidei, ut constat: ergo si Deus reuelauit omnia indiuidua humana esse concepta in peccato, posset per fidem credi hoc indiuiduum esse conceptum in peccato, si est humanum, & hoc propter illam reuelationem Dei, quæ de quolibet indiuiduo id dicit, si est humanum.

309

Secundò ergo probatur illatio ex dictis, quia cum conter sufficienter, hoc indiuiduum esse humanum, & ritè baptizatum, non possumus prudenter formidare, aut dubitare, quod Deus loquens absolute de omnibus infantibus baptizatis loquutus fuerit absolute de hoc, ergo non solum sub conditione, sed absolute possumus de hoc singulari credere esse iustificatum. Sicut si Petrus habens tres filios dicat, *omnes mei tres filij mortui sunt*, ergo qui noueram bene eius filios, possum propter ipsius testimonium credere, singulos in particulari obiisse, non solum sub conditione, si erant eius filij, sed absolute, quia constat mihi prudenter de singulis quos ego noueram loquutum ipsum fuisse. Similiter ergo possum credere absolute, Deum loquutum de hoc infante, sicut etiam quando constat de reuelatione Dei, ita ut non possim prudenter de ea formidare non credo sub conditione rem reuelatam, si Deus eam reuelat; sic ergo quando possum prudenter formidare, quod Deus de hoc infante loquutus non fuerit, possum & debeo credere absolute, de hoc loquutum fuisse, atque ideo ipsum esse iustificatum, & non solum sub conditione, si Deus de hoc loquutus est; eadem enim est ratio in vtroque casu.

310

Baptizans licet debeat credere ex fide infantem à se baptizatum esse iustificatum: Aliis tamen id non est ex fide.

Infero secundò, licet ipsimet baptizanti, qui scit se ritè baptizasse, & veram materiam, & formam abhibuisse, de fide sit, hunc infantem esse iustificatum; aliis tamen id non esse de fide, nec debere, aut posse id fide diuina credere: quia aliis non ita constat, Deum de hoc loquutum fuisse, ut prudenter non possint formidare. Sciunt enim bene aliquando contingere, quod minister fingat baptismum sine intentione debita, quare non ita proponitur eis, Deum de hoc absolute loquutum

fuisse, ut non possint formidare saltem prudenter, & dicere, fortasse non est hic ex illis, quia prudenter formidari potest, an concurrerint requisita ad verum baptismum, cum in casu simili, & cum eisdem fundamentis ego aliàs deceptus fuerim. De hoc tamen, & qualis certitudo requiratur circa applicationem reuelationis diuinæ vniuersalis ad hoc indiuiduum dicemus §§. sequentibus.

§. IV.

Verum reuelatio vniuersalis sufficiat ad credenda singularia nota certitudo morali, vel notitia probabilis

EX dictis §. præcedenti oritur hoc dubium, Ean quando Deus reuelat propositionem vniuersalem, & mihi, non quidem certitudinem metaphysicam, aut physicam, sed moralem constat, hoc indiuiduum comprehendere sub illa vniuersali, possum credere fide diuina, Deum de hoc loquutum, & rem reuelatam de illo verificari. Evidentiam moralem quoad hoc propositum minus bene explicat P. Hurtado *dicta disp. 11. sect. 3. §. 24.* dicens, tunc dari quando ratio assentiendi talis est, ut nulla sit probabilitas partis oppositæ, seu quando prudentes non possunt de re illa dubitare. Vtraque tamen explicatio diminuta est, & in rigore loquendo falsa; quod ad hominem probatur, quia ipsimet *sect. 4.* fatetur non esse de fide Christum esse sub hac hostia, neque id esse evidens moraliter: & tamen fundamenta ad id credendum communiter talia sunt, ut nulla sit probabilitas partis oppositæ, nec prudenter possumus de hoc dubitare. Alioquin, si esset probabile oppositum, vel saltem dubium, an hæc hostia sit consecrata, posset licitè iterum consecrari sub conditione, quod idem in baptismo huius pueri dicendum esset: deberet enim baptizari, iterum sub conditione, si probabile esset non fuisse validum baptismum, vel si saltem esset verum dubium de eius baptismo; quod tamen nemo concedet licere de facto, nisi sit ratio peculiaris dubitandi de aliquo. Ecce ergo in iis casibus non est probabilitas partis oppositæ, neque etiam est verum dubium prudens, & tamen non est evidentia moralis, nec valor huius sacramenti in particulari est de fide.

Evidentia ergo, seu certitudo moralis tunc inuenitur, quando de re aliqua non possumus prudenter non solum dubitare, sed nec etiam formidare. Exemplum est in hoc quod est, fuisse Iulium Cæsarem, fuisse Annibalem, &c. Nam licet physice non sit repugnancia, quod Historici omnes mentiri fuerint; moraliter tamen id repugnat, atque ideo assentimur, nec possumus prudenter formidare, ne forte decipiamur, idem est de aliis historiis humanis, quæ nullo contradicente ab omnibus creduntur; idem de imperio Sinenfi, quod non vidimus, & tamen ex relatione multorum absque vlla formidine credimus, & sic de aliis.

Hoc ergo supposito, dicimus, quando est certum, seu evidens moraliter, hoc indiuiduum comprehensum fuisse sub propositione vniuersali à Deo reuelata id sufficere, ut illud de fide credere possimus, & debeamus. Ita tenet cū aliis Hurtado